

Forum Engelberg '94

A gyönyörű fekvésű svájci város nevét viselő *Forum Engelberg egyesület* 1989/90-ben alakult, akkor, amikor beindították a nagy pozitronkutatási programot. A nemzetközi státusú, nonprofit szervezet minden más szervezettől független. Évenként rendeznek nemzetközi konferenciát, amelyen a tudomány, a gazdaság, a filozófia, valamint a politika és a társadalom jeles képviselői találkoznak, hogy kifejtsek véleményüket a tudományos kutatás és a csúcstechnikák egy-egy messzeható témaköréről, annak gazdasági és szociális hatásairól, etikai problémáiról, hogy ezek megoldására nemzetközi összefogást kezdeményezzenek.

A *Forum Engelberg '94* konferenciát április 12–15. között rendezték meg *A kémia és az élet minősége* címmel.

A demokratikus útra lépett hazánk eredményeinek és törekvéseinek elismerését is jelenti az a tény, hogy a konferencia elnökévé *Pungor Ernő* akadémikust, tárca nélküli minisztert kérték fel, aki *Richard Ernst* Nobel-díjas svájci professzorral, a rendezvény társelnökével együtt vezette a mintegy 200 neves személyiség részvételével lefolytatott vitát.

A vita célja közös kezdeményezések elindítása annak érdekében, hogy a kémia optimálisan járuljon hozzá az élet minőségéhez, hiszen az emberiség túlélése a tétl!

A konferencián a kémia, a biokémia és a környezetvédelem neves szakértői részletesen elemezték az ipar- és az agrárpolitikának az emberre, az egészségre, a táplálkozásra, a mezőgazdaságra és a természetvédelemre, végső fokon a világméretű ökológiai rendszerre gyakorolt hatását.

A konferencia rámutatott a vegyészet civilizációnkban betöltött létfonosságú szerepére, és – ahogyan Ernst professzor fogalmazott – a tudomány, a technika, a politika és filozófia együttműködésének döntő fontosságára, annak érdekében, hogy létrehozunk egy olyan világot, amelyben érdemes élni.

– ferKo –

Új, biztonságos nukleáris energiatermelés

A Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjává választotta *Carlo Rubbia* Nobel-díjas fizikust, a CERN – az Európai Részecskefizikai Szervezet és Laboratórium – volt főigazgatóját, aki ez alkalomból Budapestre látogatott február 18-án. Egynapos programja igen mozgalmas volt. Tartott sajtótájékoztatót az OMF székében, valamint előadást az Akadémián és az ELTE Atomfizikai Tanszéken. Ismertette legújabb kutatási témáját, bemutatva a hosszú élettartamú, melléktermék nélküli és biztonságos nukleáris energiaellátás új lehetőségét.

Az egyelőre csak elvben létező eljárás lényege, hogy a gyorsítóban előállított nagy energiájú protonnyalábbal ólom céltárgyat bombáznak és az így keletkező gyors neutronokat lelassítva tórium üzemanyagban elnyelik. Így a tórium-232 először protaktíniummá, majd urán-233-má

alakul. Az urán termikus neutronokra hasad, miközben maga is hozzájárul a tórium besugárzásához, azaz új uránmagok keletkezéséhez. A rendszer évekig tud működni, a kritikus baleset kizárt, azaz nem lehetséges a reaktor „megszaladása”, mivel a láncreakció csak külső, a részecskegyorsítóval működtetett, neutronforrással jöhet létre, továbbá alig keletkezik ennek során transzurán elem, így a radioaktív hulladék kezelése könnyebbnek tűnik. Nincs fűtőanyag-probléma, mert a tórium évmilliókra biztosítja a szükséges ellátást.

Aki többet akar a témáról megtudni, olvassa el a Fizikai Szemle áprilisi számában Marx György: *Energiasokszorozás című összefoglaló ismertetését.*

– ferKo –

Ipar és környezetvédelem

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium koordinációjával és támogatásával 1994. április 20–22. között került megrendezésre az I. országos ipari környezetvédelmi konferencia, Budapesten.

Az ipari környezetvédelmi problémáival foglalkozó szakemberek áttekintették

- Az átalakult ipari és kereskedelmi struktúra jelenlegi helyzetéből adódó, a fenntartható fejlődés érdekében időszzerű környezetvédelmi feladatokat,
- a hulladékgazdálkodás és a másodnyersanyag-hasznosítás lehetőségeit, gyakorlati módszereit és tapasztalatait; a várható új környezetvédelmi jogi szabályozáshoz kapcsolódóan a csomagolóanyag-hulladékok az akkumulátor-hulladék, a használt hűtőgépek hasznosítási lehetőségeit, az élelmiszeripar hulladékkezelési gondjait, valamint a várható gazdasági szabályzó eszközök, mint például a termékdíjak várható nemzetgazdasági hatásait;
- az ipari vízgazdálkodás, a vízminőség- és levegőtisztaságvédelem problémáit, mint például a víztakarékos ipari technológiák, az energe-

tikai létesítmények légszennyezési problémáit, a hulladékégetés emissziójának csökkentési lehetőségeit és a vegyipar levegőtisztaságvédelmi feladatait.

Kiemelt rangot kapott a konferencián az ipari üzemek környezeti hatásvizsgálatának és környezeti auditálásának kérdésköre, és nem utolsósorban, az ipari környezetvédelem beruházásait támogató, segítő gazdasági és pénzügyi konstrukciók ismertetése. Külön előadás foglalkozott a veszélyes üzemek és technológiák környezetvédelmi és biztonságtechnikai kérdéseinek elemzésével, jövőbeli feladataival.

Mindezek alapján a konferencia ajánlásokat fogadott el annak érdekében, hogy elősegítse az ipar és a környezetvédelem szereplői között kialakítandó, kölcsönös megértésen és összehangolt munkán alapuló együttműködést. Ugyanis, az ipar és a környezetvédelem kölcsönös érdekösszhangja nélkül eredményes ipari környezetvédelmi munka nem képzelhető el.

Olessák Dénes

Beszámoló a Vektor 1994. I. félévi konferenciájáról

a Neviki Korróziós Osztályának örököse, a Vektor Kft., fenntartva a 33 éve indított tevékenység hagyományait, évente két alkalommal szervez konferenciát a korrózió elleni védelem iránt érdeklődő szakemberek részére. Az 1994. évi I. konferencia április 18–20. között, a kellemes Balaton-parti Hotel Uni-ban került megrendezésre, amelyen 97 cég képviselőiben 160 fő vett részt.

A következő témakörökben hangzottak el előadások:

- I. A korrózióvédelem ellenőrző műszerei.
- II. Hegesztés és korrózió.
- III. Tűzvédő bevonatok.

A továbbképzést *dr. Horváth Márton*, a Vektor Kft. ügyvezető igazgatója nyitotta meg.

Az I. téma szekciójának elnöke *dr. Haskó Ferenc* (Nivelco Kft.) volt. A témakörhöz kapcsolódóan kilenc előadást hallottunk. Az előadásokban elhangzottak a korróziós hibák felismeréséhez, a kialakított védelmi rendszer (passzív és aktív védelem) hatékonyságának méréséhez nyújtott segítséget a szakemberek részére.

A II. témán *dr. Székely Levente* (Veszprémi Egyetem) elnökölt. Ennek keretében tizenegy előadást hallgathattak meg az érdeklődők. Az elhangzott előadások nemcsak a korrózióvédelemmel foglalkozók számára nyújtottak érdekes információkat, hanem a tervezést és kivitelezést végzők részére a gyakorlatban hasznosítható ismereteket is adtak.

A III. téma elnöke *dr. Dunai Kovács Béla* (Tüvati) volt. A témakörön belül hét előadás hangzott el. A tűzvédők bevonatokkal szemben támasztott

követelmények megismerésén kívül különböző tűzvédők festékekről, alkalmazási lehetőségeikről hallhattak az érdeklődők.

Az előadásokat diaképek és videofilmek tették színesebbé. A szabványosításban április elsejével megkezdődött jelentős változásokról az MSZH munkatársa, *Barki Ilona* adott tájékoztatást a résztvevőknek.

A továbbképzésen ismét lehetőség nyílt kiállításra és poszteren történő bemutatkozásra. Ezzel a lehetőséggel 15 cég élt.

Az előadásokat követő hozzászólások nyomán kialakuló élénk szakmai vitákon kívül a szakemberek szűkebb körben történő információcseréjére is volt lehetőség.

Varga István

Tisztújítás az anyagvizsgálóknál

A Gépipari Tudományos Egyesület Anyagvizsgáló Központi Szakosztálya 1994. május 16-án tartotta tisztújító taggyűlését. *Dr. Czoboly Ernő* elnök értékelte a szakosztály elmúlt négy évben végzett munkáját.

A szakosztály változatlanul jelentős szerepet töltött és tölt be a roncsolásmentes vizsgálatokat végző szakemberek képzésében és továbbképzésében, valamint a kísérleti szilárdságtan, a feszültségvizsgálat és a mechanikai technológia, a kúszás, kifáradás és törés témakörével foglalkozó hazai szakemberek összefogásában és az európai szervezetekkel való kapcsolattartásban. Sajnálattal, de a szakterület szerteágazó fejlődésének természetes következményeként fogadták el, hogy negyven év után a színeképelemző szakbizottság – amely 1967-től az OMBKE és az MKE egyesületekkel közös bizottságként működött –, ez évtől a Magyar Kémikusok Egyesülete keretei között folytatja a mindvégig eredményes munkáját.

A negyven év előtti alaptémákban, a fémek és ötvözetek színeképelemzésében, továbbra is együtt fogunk működni, hangsúlyozta felszólalásában *Dr. Pólos László*, a színeképelemzők egyik vezetője, aki bizottságuk nevében is megköszönte a GTE és a szakosztály támogatását, amellyel szakterületük fejlődését, hazai és nemzetközi kapcsolatépítését segítették erkölcsileg és anyagilag egyaránt.

A társadalmunkban zajló rendszerváltozás és az Európai Unióhoz igazodásunk a szakmai önszerveződést is mozgásba hozta. Új szakmai szervezetek és szövetségek is alakultak, mint például a szakterületünket

is érintő Hungarolab, amely a hazai vizsgáló és tanúsító laboratóriumokat fogja össze és kapcsolja be a nemzetközi szövetségi rendszerbe.

A megváltozott társadalmi viszonyokhoz igazodva a GTE is módosította alapszabályát, vezető testületeinek szervezetét és hatáskörét, szétválasztva, de együttl-tartva a működés költségeire fedezetet adó vállalkozási és szakértői tevékenységét, továbbá, megteremtve a szakmai érdekvédelem szervezett képviselésének feltételeit, amint ezekről *Dr. Riltinger János*, a GTE elnöke tájékoztatta a taggyűlés résztvevőit.

A tisztújítás eredményeként, a **GTE Anyagvizsgáló Központi Szakosztályának** négy évre megválasztott **elnöke: Dr. Karsai István** (MMS); **társelnökei: Dr. Havas István** (BME) és **Dr. Huszár István** (ny. egyetemi tanár); **titkára: Csikós Gábor** (BME); **technikai titkára: Dr. Tóth László** (ME); **vezetőségi tagjai** pedig a szakosztály szakmai társaságainak mindenkor elnökei és titkárai. A választás eredményeképpen

- a roncsolásmentes anyagvizsgálók elnöke: *Fücsök Ferenc* (Erőkar Rt.), titkára: *Pintér László* (ÉMI);
- a feszültségvizsgálók elnöke: *Dr. Thamm Frigyes*, titkára: *Dr. Borbás Lajos* (BME);
- a fémtani és mechanikai anyagvizsgálók elnöke: *Dr. Somogyi György*, titkára: *Major András* (AGMI Rt.).

Lapunk kiadója a Testor nevében is sok sikert és eredményes társadalmi munkát kíván a szakosztály tagjainak és vezetőinek, és kéri továbbra is szakmai segítségüket az Anyagvizsgálók Lapja rendszeres megjelenéséhez,

A szerkesztőbizottság

Duna-Adria szimpózium

A Duna-Adria regionális szakmai együttműködés szervező bizottsága 1994. május 13-án, a bécsi műegyetem szilárdságtani tanszékén tartotta soros ülését. Mint ismeretes, az együttműködésben az osztrák, a cseh, a horvát, az olasz és a magyar szakmai szervezetek vesznek részt. Hazánkat *Dr. Borbás Lajos*, a GTE társelnöke, a feszültségvizsgáló társaság titkára képviselte.

A beérkezett előadási javaslatokat a bizottság megvitatta, szelektálta, majd elfogadta, és véglegesítette a XI-th Danubia-Adria Symposium on Experimental Methods in Solid Mechanics programját. A szimpóziumot az ausztriai Badenben tartják ez év szeptember 29. és október 1. között.

A szervező bizottság arról is döntött, hogy a XII. D-A-S szimpóziumot 1995. október 1-3. között hazánkban, Sopronban rendezik meg.

B.L.

Köszöntjük a kitüntetetteket!

A sikeres – részben lapunk szakterületét is érintő – műszaki tudományos kutató, fejlesztő, oktató és közéleti tevékenységéért *Dr. Terplán Zénó Széchenyi-díj*, *Dr. Geleji Frigyes* és *Dr. Michelberger Pál* a Magyar Köztársaság Érdemrend Középkeresztje, *Dr. Huszár István* a Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetésben, *Dr. Cser László*, *Dr. Domanovszky Sándor*, *Dr. Konkoly Tibor* és *Dr. Susánszky János* Eötvös-díjban részesült.

További munkájukhoz – olvasóink nevében is – jó egészséget és sok sikert kívánva gratulálunk a magas állami kitüntetésben részesítetteknek!

A szerkesztőbizottság

A FERROETALON Kft.

az atomspektrometria legtöbb alkalmazási területére mintegy 8000 különféle hiteles anyagmintát, beállítómintát, ellenőrzőmintát kínál mint a *Breitländer GmbH* magyarországi képviselője.

Címünk:

2400 Dunaújváros, Sport u. 5.
Tel./Fax: 25 382-815